

Motion till riksdagen 2020/21:723

av **Yasmine Eriksson m.fl. (SD)**

Ett starkare djurskydd

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bevara och utveckla svensk animalieproduktion och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ändamålsenlig djurskyddsnivå med minskad byråkrati och större flexibilitet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur man effektivast kan höja ambitionen på djurskyddsområdet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nyttokostnadsanalyser gällande förslag rörande djurskydd och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur man kan underlätta för djurhållare som vill hålla djur utomhus året om och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillståndsplikt för cirkusar och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om icke föranmälda inspektioner av cirkusar och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en positiv lista över de djur som ska vara tillåtna att hålla på cirkus och tillkännager detta för regeringen.

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en positiv lista för sällskapsdjur och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de som arbetar med djurskyddstillsyn i fråga om animalieproduktion bör ha yrkeserfarenhet av djurhållning och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om forskning på alternativa metoder för bedövning av grisar inför slakt och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kostnadsansvar och rättssäkerhet och tillkännager detta för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en uppdatering av straffskalan för grovt djurplågeri och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en djurskyddsbalk och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införande av djurskyddspoliser på nationell nivå och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om särskild utbildning för djurskyddspoliser och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om märkning och registrering av katter och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rikstäckande översyn av de svenska djurparkerna och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om svenskt djurskydd som vägledning inom EU och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stoppa import av animalier som producerats på ett sätt som avviker från svensk djurskyddslagstiftning och tillkännager detta för regeringen.
21. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för ett förbud mot slakt utan bedövning inom EU och tillkännager detta för regeringen.
22. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om märkning av kött som halal- eller kosherlaktats och avblodats utan bedövning och tillkännager detta för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda hur djurs juridiska status kan stärkas och tillkännager detta för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om införande av djurskyddsombudsman och tillkännager detta för regeringen.

25. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökat stöd till forskning för att ta fram djurfria alternativ till dagens djurförsök och tillkännager detta för regeringen.
26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utomhusvistelse för hästar och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sverige har en av världens mest omfattande djurskyddslagar och dessutom många oerhört duktiga djuruppfödare. Lagstiftningen kring djuromsorgen är unik och går mycket längre än andra stora livsmedelsproducerande konkurrentländer. En god djuromsorg uppnås i de flesta fall. Detta då lantbrukaren eftersträvar att djuren ska växa och må bra. En god djurhälsa, tillväxt och produktion hänger intimt samman.

I Sverige är djuren friska och antibiotikaanvändningen är låg, vilket ger goda skäl att bevara och utveckla svensk animalieproduktion. Den nuvarande trenden med minskande svensk jordbruksproduktion innebär per automatik ökad import av livsmedel från länder med lägre ambitioner på miljö- och djurskyddsområdet. En förutsättning för ett varierande kulturlandskap och mycket av vår biologiska mångfald, är ett livskraftigt jordbruk. Öppna och levande landskap kan inte lagstiftas fram, det förekommer endast om det är lönsamt att bedriva jordbruk och hålla djur.

Djurskyddslagen

Det är positivt med den översyn som genomförts i samband med den nya djurskyddslagen. Djurens hälsa ska vara i fokus samtidigt som lagstiftningen behöver anpassas till en modern animalieproduktion och dess villkor. Positivt är att den nya djurskyddslagen tar steg mot att göra lagstiftningen mer målstyrd och mindre detaljstyrd. Samtidigt är det beklagligt att arbetet ännu inte slutförts, utan att regeringen sköt ett flertal frågor på framtiden genom tillsättande av nya utredningar. När nu en ny djurskyddslag finns på plats är det viktigt att noga följa hur den nya lagstiftningen fungerar i praktiken. Det bör säkerställas att den målinriktade ramlagen leder till en ändamålsenlig djurskyddsnivå med minskad byråkrati och större flexibilitet. För att tillgodose både en god ekonomi och ett gott djurskydd för olika djurhållare som har varierade förutsättningar bör fokus ligga på en mer flexibel och målstyrd djurlagsstiftning med möjlighet till

individuellt anpassade lösningar. När det råder mindre konflikt mellan dessa värden blir det enklare för djurhållarna att tillgodose högt ställda djurskyddskrav.

Kostnad-nyttoanalys

Svenskt djurskydd ska ha höga ambitioner. Samtidigt är det uppenbart att det finns en målkonflikt mellan förbättrad djurvälstånd inom lantbruket och svensk konkurrenskraft på området. Redan i dag innebär det starka svenska djurskyddet en konkurrensnackdel för svenska livsmedelsproducenter, vilket gör det svårare att öka svensk livsmedelsförsörjning. Det bör därför utredas närmare hur man kan höja ambitionen på djurskyddsområdet på mest effektiva sätt utan att hämma svensk konkurrenskraft. En kostnads-nyttoanalys borde därför göras av hur olika förslag om höjd ambition inom djurskyddet påverkar svensk konkurrenskraft. Målet bör vara att fortsätta arbetet med att utveckla svenskt djurskydd med lägsta möjliga negativa påverkan för det svenska lantbruket.

Ligghallskravet

Ligghallskravet har upplevts som ett problem för många nötköttsproducenter som önskar ha sina djur frigående året om. Föreskrifterna innebär idag att djuren inte kan hållas frigående året runt även om vädret tillåter och fodertillgång tillgodoses utan att ingå i ett särskilt kontrollprogram. Den nya djurskyddslagen är uttalat mer målinriktad, det är positivt. Därför bör det utredas hur regelverket kan förändras så att det underlättas för djurhållare som vill hålla djur utomhus året om, om nödvändiga förutsättningar finns och ett bibehållet gott djurskydd är säkrat.

Tillståndsplikt för cirkusar

En viktig del i ett bra och trovärdigt djurskydd är försiktighet med användande av djur enbart för nöjes skull. En god utvärderingsgrund för djurs välmående är huruvida de får utlopp för sina naturliga behov och beteenden.

Livet på en cirkus innebär i de allra flesta fall stora inskränkningar av möjligheterna till detta. Djuren drabbas av cirkuslivets kringresande och därmed följande transporter samt begränsade möjligheter till lämpliga utrymmen. Därför är det viktigt att följa upp

djurens hälsotillstånd med jämna mellanrum. Djurhållande cirkusar måste enligt dagens regler besiktigas minst en gång årligen, före den första föreställningen för säsongen. Däremot ställs inga grundläggande krav på cirkusägarnas kompetens innan djurhållning kan komma på tal. Det som kontrolleras är levnadsvillkoren samt att befintliga regelverk följs.

Cirkusar ska omfattas av en tillståndsplikt där endast de cirkusägare som uppfyller vissa grundläggande krav beviljas tillstånd att hålla djur. Vid upprepade brott mot regelverken ska ett sådant tillstånd kunna dras in permanent. Dessutom bör de besiktningsbesök som i dag sker efter beställning av cirkusägarna själva kompletteras med icke förannmälda inspektioner, vad gäller både transporter och stationära förvaringsplatser.

Förbud mot icke-domesticerade djur på cirkus

Skötsel av icke-domesticerade djur regleras idag av samma föreskrifter som för djur i djurparker, dock med ett flertal undantag. Detta förefaller minst sagt orimligt, då djurhållning i djurparker kan motiveras med såväl artbevarande som undervisande syfte och alltså har mer än ett rent underhållningsvärde för människor.

Djurskyddsutredningens bedömning att icke-domesticerade djur inte är lämpliga att hålla inom cirkusverksamhet är viktigt att ta fasta på. Därför är det välkommet att den nya djurskyddslagen förbjuder elefanter och sjölejon i detta sammanhang. Däremot är det en brist att den nya djurskyddslagen enbart förbjuder ytterligare två arter. Det skulle i framtiden kunna öppna upp för andra icke-domesticerade djur inom cirkusverksamheterna.

Ett gränsdragningsproblem på området föreligger. Det gäller definitionen av vad som är och inte är icke-domesticerade djur. Av den anledningen behöver istället en så kallad positiv lista skapas, över de djur som ska vara tillåtna att hålla på cirkus samt att andra djur per automatik förbjuds.

Införande av positiv lista för sällskapsdjur

Ordningen idag är att ansvarig myndighet har till uppgift att förbjuda djurhållning av exempelvis vissa exotiska arter. Detta är en ineffektiv ordning. Idag sker en tillströmning av nya exotiska arter till Sverige som sällskapsdjur. En bättre ordning vore införandet av en så kallad positiv lista som beskriver vilka djur som är tillåtna att ha som sällskapsdjur

för privatpersoner. En sådan ordning skulle stärka djurskyddet och garantera att förbud inte utfärdas i efterhand. Det är önskvärt att införande av en positiv lista för sällskapsdjur utreds närmare.

Djurskyddskontroller

Djurskyddskontrollerna måste vara rättssäkra. Det är viktigt att de som arbetar med miljö- och djurtillsyn har relevant kompetens för ändamålet. Personal som arbetar med djurskyddstillsyn av animalieproduktion bör ha yrkeserfarenhet av djurhållning.

Alternativa metoder för bedövning av grisar inför slakt

Idag används flera metoder för bedövning av grisar inför slakt, samtliga med olika för- och nackdelar. Den vanligaste metoden är att grisarna i grupp gasas med koldioxid. Denna metod är vedertaget plågsam för grisarna under bedövningsprocessen som i värsta fall tar flera minuter. Under tiden bedövningen börjar verka känner grisar stickningar och sveda i halsen och djuren kippar efter luft. Då inga av de mest använda bedövningsmetoder är stress- och smärtfria för grisarna behövs det mer forskning om alternativa metoder för bedövning av grisar inför slakt.

Kostnadsansvar och rättssäkerhet

I de fall myndighetsutövning leder till konsekvenser som har visat sig omotiverade måste djurhållaren hållas skadelös. Det är grundläggande att denna prövning kännetecknas av hög rättssäkerhet. Djurförbud är den mest drastiska konsekvensen, som i princip innebär näringsförbud. Beslut rörande djurförbud fattas i dag av tillsynsmyndigheten. Det bör utredas huruvida beslut rörande djurförbud kan överföras till domstol, samtidigt som det är viktigt att tillsynsmyndigheter fortsatt ges möjlighet att snabbt ta beslut om omhändertagande av djur som far illa. Det allmännas skadeståndsansvar vid fel eller försummelse i myndighetsutövningen kan inte anses vara tillräckligt. Om ett beslut upphävs bör staten därför ta ansvar för den skada och de kostnader som omhändertagandet medför.

Grovt djurplågeri

Straffen ska skärpas för våldsbrottslingar där skydd av allmänheten är en viktig orsak och upprättelse för offer och anhöriga en annan. I och med detta vill vi även förtydliga vad som ska gälla för våld mot djur. En uppdatering krävs av straffskalan för att sända ut skarpare signaler om hur allvarligt samhället ser på djurplågeribrott. För att samhället ska kunna förmedla budskapet att djurplågeri inte accepteras under några som helst omständigheter föreslås införandet av brottsrubriceringen ”grovt djurplågeri” samt att straffet för grovt djurplågeri ska vara lägst ett års fängelse och högst fyra års fängelse.

Inför en djurskyddsbalk

Svensk lagstiftning är idag splittrad vad gäller djurs rättigheter. Genom att samla all lagtext som rör djur i en särskild djurskyddsbalk åskådliggörs lagstiftningen bättre samtidigt som det tydliggör och sätter fokus på djurens rättigheter.

Inför en nationell djurskyddspolis

Djuren kan inte föra sin egen talan, vilket gör dem beroende av människan och vår välvilja. Därför är det viktigt att arbetet med djur och hanterandet av brott mot djur sköts på ett korrekt och effektivt sätt. Dessvärre kräver denna typ av arbete ofta både resurser och specialkompetens, som är ovanliga inom den ordinarie polisorganisationen i dagens Sverige. I flera delar av landet har polisen idag inrättat avdelningar av djurskyddspoliser. Syftet med att inrätta en särskild djurskyddspolis är framförallt att samordna verksamheten och utveckla det förebyggande arbetet samt att öka lagföringen och skapa en mer rättssäker hantering av brott mot djur. Detta är en positiv utveckling, men det finns ett stort behov av att ta ett nationellt grepp. I Sverige har satsningarna på djurpoliser än så länge varit av mindre och lokal karaktär men finns i större utformning bland annat på Malta och i USA. Vi vill se att det införs en djurskyddspolis på nationell nivå. För att djurskyddspolisen inte ska ta resurser från den övriga polisverksamheten vill vi att det införs en särskild utbildning i syfte att rekrytera personal med särskild kompetens.

Märkning och registrering av katter

Det finns numera krav på att kastrera eller på andra sätt förhindra katter att okontrollerat föröka sig vid utomhusvistelse. I den nya djurskyddslagen framgår även att det är olagligt att överge djur. Behov av fler åtgärder finns dock och en obligatorisk ID-märkning av katter behöver införas i lagstiftningen. En märkning skulle minska problemen med övergivna katter, samtidigt som det bidrar till att upphittade katter lättare kan hitta hem. Dessutom underlättar det vid eventuell kontroll över vilka djur som förs in eller ut ur Sverige. En lagstiftning om ID-märkning av katter kan även bidra till att höja kattens status i samhället. Med tanke på att det återfinns ett fungerande register över hundars ägare bör det inte förekomma några betydande praktiska hinder mot att även införa det för katter. Utgångspunkten bör vara att registret hanteras av Jordbruksverket.

Djur i djurparker

Djurparkerna har en viktig undervisande och folkbildande roll i samhället och djurparkerna arbetar dessutom artbevarande i en rad olika projekt. Ett stort värde finns med djurparkerna och de projekt de arbetar med. Ett antal olika larmrapporter de senaste åren har dock visat att det finns djurparker som brister i sina rutiner och som inte lever upp till fastställda regelverk. Det har handlat om allt från dåliga arbetsförhållanden för personal till dålig djurhållning samt dåliga och underdimensionerade djurhågn. Med anledning av detta behövs en rikstäckande översyn av de svenska djurparkerna för att säkerställa att de lever upp till fastställda regelverk.

Svenskt djurskydd som vägledning inom EU

Den svenska djurhållningen ska präglas av höga djurskyddsambitioner. I en internationell jämförelse är djurskyddslagstiftningen i Sverige väl utvecklad. Det är bra men medför samtidigt att de flesta djuruppfödare i Sverige har högre kostnader än sina konkurrenter i andra länder. Därigenom kan bönder i många andra EU-länder, till följd av lägre djurskyddskrav, sälja sina produkter till ett lägre pris. För att svenska bönder inte ska missgynnas är det viktigt att djurskyddslagstiftningen harmoniseras inom EU genom att EU-kraven skärps. Därför bör regeringen verka för att den svenska djurskyddslagen ska tjäna som vägledning för utveckling av EU:s djurskyddskrav.

Förbud mot slakt utan bedövning

Många svenskar äter i dag kött från djur som halal- eller kosherslaktats, ofta helt utan vetskap. Slaktmetoderna innebär kortfattat att djuren avlivas och avblodas helt utan bedövning, vilket innebär ett utdraget dödsförlopp med onödigt lidande, smärta och ångest. Eftersom det tycks finnas en marknad för dessa produkter och därmed också ekonomiska incitament går allt fler köttproducenter över till dessa slaktmetoder. Andelen kött som slaktats med dessa båda slaktmetoder är växande. I vissa producentländer slaktas till exempel allt får- och lammkött med detta tillvägagångssätt. I en rapport från EU-kommissionen framkommer det att en betydande del av nötkreaturen slaktas utan bedövning inom EU. Sverige behöver få möjlighet till undantag som möjliggör att vi kan stoppa importen av animalier som kraftigt avviker från intentionerna i svensk djurskyddslagstiftning. Innan ett sådant undantag är på plats bör regeringen verka för generella förbud på EU-nivå mot denna brutala slaktmetod. För att stärka konsumentmakten vill Sverigedemokraterna verka för att allt kött från djur som halal- eller kosherslaktats och avblodats utan bedövning som saluförs i Sverige tydligt ska märkas. Vidare bör Sverige verka för att allt kött som upphandlas via offentlig upphandling ska komma från djur som slaktats och avblodats efter bedövning i enlighet med intentionerna i svensk lagstiftning.

Utökat rättsskydd för djur

För att bättre spegla allmänhetens uppfattning om djurs juridiska status, i synnerhet gällande sällskapsdjur, bör en statlig utredning tillsättas för att föreslå hur djurs juridiska status som individer kan stärkas. I samband med detta bör det övervägas att införa en djurskyddsombudsman som kan bistå med juridisk hjälp i djurskyddsfall som gäller sällskapsdjur.

Djurförsök

Enligt svensk lag får djurförsök inte användas om fullgoda alternativ utan inblandning av djur existerar. Trots detta genomförs flera tusen djurförsök per år i Sverige. Användandet av djurförsök ska minimeras så långt det är möjligt genom att alternativa metoder som inte kräver inblandning av djur tas fram. Att verka för djurfria metoder handlar inte enbart om att se till djurens bästa. Djurförsök är dyra och det är vanligt förekommande att

försöken inte ger de kunskaper som krävs, om hur människor påverkas av de läkemedel och kemiska substanser som testas. Ökat stöd till forskning behövs, vilket syftar till att ta fram djurfria alternativ till dagens djurförsök.

Utomhusvistelse för hästar

Djurskyddslagen säger att djur ska kunna utföra sådana beteenden som är starkt motiverade för dem, det tycker vi är positivt. I Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd om hästhållning SJVFS 2018:49 5 kap. 1 § står det att hästar ska normalt sett dagligen ges möjlighet att röra sig fritt i sina naturliga gångarter utomhus. Men möjlighet säkerställer inte att de får hela sitt behov tillgodosett. Föreskrifterna behöver kompletteras med ett minimikrav på hur mycket hästar behöver röra sig fritt utomhus dagligen.

Yasmine Eriksson (SD)

Martin Kinnunen (SD)

Staffan Eklöf (SD)

Runar Filper (SD)

Mats Nordberg (SD)